

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. d)

Filosofie

Varianta 4

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Scopul existenței umane se referă la:
  - a. limitele naturii umane
  - b. sensul procesului de cunoaștere
  - c. sensul existenței umane
  - d. limitele cunoașterii umane
2. Delimitarea bine – rău este specifică:
  - a. teoriei adevărului
  - b. eticii
  - c. hermeneuticii
  - d. fenomenologiei
3. **Nu** este o problemă de etică aplicată:
  - a. eutanasia
  - b. avortul
  - c. clonarea
  - d. timpul
4. Limitarea excesivă a libertății social-politice este o practică specifică regimului politic:
  - a. democratic
  - b. totalitar
  - c. pluralist
  - d. liberal
5. Responsabilitatea absolută, corelată problematicii libertății, este abordată în mod explicit în opera lui:
  - a. J. P. Sartre
  - b. Imm. Kant
  - c. L. Blaga
  - d. B. Pascal
6. Printre drepturile pozitive se află dreptul la:
  - a. educație
  - b. viață
  - c. proprietate
  - d. libertate
7. Orientarea filosofică care consideră că întreaga cunoaștere își are sursa în experiență este:
  - a. raționalismul
  - b. empirismul
  - c. contractualismul
  - d. etatismul

8. Tipul de adevăr stabilit pe baza concordanței între ceea ce se afirmă și realitate este adevărul:
- coerență
  - utilitate
  - corespondență
  - universal
9. Printre teoriile morale se află:
- hedonismul
  - etatismul
  - absolutismul
  - individualismul
10. Intervenția statului este considerată necesară mai cu seamă în susținerea drepturilor:
- negative
  - pozitive
  - neutre
  - naturale

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate teorii despre adevăr, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Teoria adevărului manifest	1. Consideră că un enunț este adevărat dacă descrie starea de lucruri reală la care se referă, altfel spus, dacă corespunde acesteia.
b. Teoria adevărului corespondență	2. Consideră că o opinie nu este prin ea însăși adevărată, ci doar dacă, aplicată în practică, se dovedește productivă, funcțională, utilă.
c. Teoria adevărului coerență	3. Teorie care, în virtutea veridicității lui Dumnezeu, consideră că <i>ceea ce ne apare în mod clar și distinct ca fiind adevărul nu poate să nu fie adevărat; altminteri, ar însemna că Dumnezeu ne înșală.</i>
d. Teoria pragmatistă a adevărului	4. Consideră că o opinie este adevărată atunci când ea este concordantă, coerentă, necontradictorie cu sistemul de cunoștințe, considerate adevărate, din care face parte. 5. Teorie care consideră că adevărul este relativ și depinde de un punct de vedere propriu subiectului.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva promovării teoriei etatiste, în societatea contemporană. **8 puncte**

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța atitudinii critice în procesul de cunoaștere, de apropiere de adevăr și de eliminare a erorii. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Omul este capturat de un destin creator, într-un sens cu adevărat minunat; omul e în stare pentru acest destin să renunțe – câteodată chiar până la autonimicire la avantajele echilibrului și bucuriile securității.

(L. Blaga, *Geneza metaforei și sensul culturii*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați, pe baza textului dat, două caracteristici ale naturii umane. **4 puncte**
2. Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *subiect creator* și *sens al existenței*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
3. Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **4 puncte**

B. Știind că, *o formă a dreptății distributive are drept criteriu meritul*:

1. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentată în enunț. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care meritul este aplicat în selectarea candidaților la un interviu de angajare pentru un loc de muncă. **6 puncte**